

”Muistan täsmälleen, missä olin ja mitä tein, kun sain kuulla isäni kuolleen.”

”Minäkin muistan, missä olin, kun isäni kuoli.” Charlie Kinnairdin sinisten silmien läpituokeva katse kohdistui minuun. ”Missä sinä olit?”

”Margaretin eläintensuojelukeskuksessa lapioimassa kauriinjätöksiä. Oikeastaan toivon, että ympäristö olisi ollut vähän soveliaampi, mutta kun ei ollut. Ei se haittaa. Vaikka...” Nielaisin palan kurkustani ja ihmettelin, kuinka keskustelu – tai tarkemmin sanoen työhaastattelu – oli päätynyt Papa Saltin kuolemaan. Istuin parhaillaan sairaalan tunkkaisessa kahvilassa vastapäätä tohtori Charlie Kinnairdia. Heti hänen sisään astuessaan olin huomannut, että hänen olemuksensa vaati osakseen huomiota. Ensinnäkin hän oli järisyttävän komea, hänellä oli aaltoileva tumman punaruskea tukka ja hänen hoikkaa ja sopusuhtaista vartaloaan verhosi harmaa hyvin leikattu puku. Lisäksi hänestä huokui luontaista arvovaltaa. Monet lähipöydissä istuvista sairaalatyöntekijöistä olivat keskeyttäneet kahvinjuontinsa, vilkaisseet häneen ja nyökänneet

kunnioittavasti tervehdykseksi hänen astellessaan ohi. Kun hän tuli luokseni ja ojensi kätensä tervehdykseen, lävitseni syöksähti sähköiskun kaltainen sykäys. Istuessamme vastatusten hänen pitkät sormensa koskettelivat herkeämättä pöydällä lojuvaa hakulaitetta; tyynen ulko-kuoren alle kätkeytyi hermostunutta tarmoa.

”Miten niin ’vaikka’?” Charlie Kinnaird kysyi. Hänen puheestaan kuului hienoinen skotlantilainen sointi. Huomasin, ettei hän aikonut jättää lipsahdustani huomiotta.

”Hmm, tuota... en ole ihan varma siitä, että isä on kuollut. Tarkoitin, että totta kai hän on kuollut, sillä hän on poissa eikä olisi missään tapauksessa lavastanut kuolemaansa – hän tiesi kyllä, kuinka tuskallinen kokemus hänen kuolemansa meille tytöille olisi – mutta jotenkin tunnen hänen läsnäolonsa koko ajan.”

”Jos se yhtään lohduttaa, sellainen reaktio on täysin normaali”, Charlie vastasi. ”Kun keskustelen läheisiään menettäneiden ihmisten kanssa, he sanovat usein tuntevansa rakkaansa läsnäolon vielä kuoleman jälkeenkin.”

”Totta kai”, sanoin, ja minusta tuntui että hän suhtautui minuun hiukan alentuvasti. Silti piti muistaa, että hän oli lääkäri ja joutui kohtaamaan kuolemaa ja edesmenneiden omaisia päivittäin.

”Niin kuin äsken sanoin, minunkin isäni kuoli äskettäin, ja hullua kyllä minua vainoavat pikemminkin painajaiset siitä että hän nousee haudastaan!” Charlie sanoi huokaisten, otti hakulaitteensa pöydän melamiinipinnalta ja alkoi käänellä sitä käsissään.

”Ettekö sitten olleet läheisiä?”

”Emme. Välillämme oli pelkästään biologinen side. Mitään muuta yhteistä ei ollut. Sinulla oli ilmeisesti läheisempi isäsuhde.”

”Niin, vaikka sisareni ja minut on adoptoitu lapsina, eikä välillämme ollut minkäänlaista biologista yhteyttä. Silti en olisi mitenkään voinut rakastaa isääni enemmän. Hän oli kerta kaikkiaan suurenmoinen.”

Charlie hymyili sanoilleni. ”Se vain osoittaa, ettei biologialla ole kovin suurta vaikutusta siihen, miten tulemme toimeen vanhempiemme kanssa. Pelkkää arpapeliä, vai mitä?”

”En usko”, sanoin, sillä tulin siihen tulokseen, etten voinut edes työhaastattelussa olla muuta kuin oma itseni. ”Luulen, että verisiteistä riippumatta joudumme tekemisiin toistemme kanssa jostain tietystä syystä.”

”Oletko siis sitä mieltä, että kaikki on ennalta määrätty?” Charlie kohotti kulmakarvojaan kynnisesti.

”Olen, vaikka tiedän kyllä, etteivät useimmat ihmiset ole siitä samaa mieltä.”

”Enkä valitettavasti ole minäkään. Sydänkirurgina joudun joka päivä tekemisiin sydämen kanssa, ja sehän liitetään yleisesti tunteisiin ja sieluun. Olen ikävä kyllä joutunut tarkastelemaan sitä ainoastaan lihasmöykkynä – ja usein vielä huonosti toimivana lihasmöykkynä. Minut on koulutettu katsomaan maailmaa tieteen silmin.”

”Minun mielestäni tieteessä voi olla tilaa myös henkisyydelle”, väitin vastaan. ”Minäkin olen saanut ankaran tieteellisen koulutuksen, mutta maailmassa on kovin paljon sellaista, mitä tiede ei ole vielä selittänyt.”

”Se on kyllä totta, mutta...” Charlie katsoi kelloaan. ”Näyttää siltä, että olemme eksyneet aiheesta kokonaan, ja minun pitää olla klinikalla viidentoista minuutin kulluttua. Anteeksi, että joudun palaamaan varsinaiseen aiheeseen. Haluaisin kuulla, kuinka paljon Margaret on kertonut Kinnairdin tiluksista.”

”Sen verran, että alue kattaa yli satakuusikymmentä neliökilometriä ja että siellä tarvitaan henkilöä, joka tuntee seudun alkuperäistä eläimistöä, varsinkin villikissoja.”

”Niin. Isäni kuoleman jälkeen tila siirtyi minun omistukseeni. Isä piti sitä vuosikaudet omana yksityisenä leikkikenttänään, metsästi, ampui, kalasti ja ryyppäsi seudun tislaimot kuiviin piittaamatta ekologiasta tippaakaan. Reiluuden nimessä on tosin sanottava, ettei se ole yksin hänen syytään, sillä hänen isänsä ja lukuisat muut miespuoliset sukulaiset ennen häntä ottivat ilomielin vastaan rahat, jotka saivat metsien hakkaamisesta laivanrakennusteollisuuden tarpeisiin. He vain katselivat sivusta, kuinka Kaledonian valtavat mäntymetsäalueet tuhottiin avohakkuin. Siihen aikaan sen merkitystä ei ymmärretty, mutta nykyään on toisin. Tiedän kyllä, ettei kelloa voi kääntää taaksepäin ja etten elämäni aikana ehdi saada kovin paljon aikaa, mutta haluan panna työn alulle. Minulla on Ylämaiden paras tilanhoitaja, joka johtaa metsien istutushanketta. Olemme myös uudistaneet isän suuren metsästysmajarakennuksen, niin että voimme vuokrata sitä maksaville vieraille, jotka haluavat nauttia Ylämaiden raikkaasta ilmasta ja järjestetyistä metsästysretkistä.”

”Vai niin”, sanoin ja yritin hillitä puistatusta.

”Et ilmeisesti hyväksy eläinkantojen harvennusta.”

”En tosiaankaan hyväksy viattomien eläinten tappamista”, sanoin. ”Mutta ymmärrän silti, miksi niin täytyy tehdä”, lisäsi kiireesti. Minähän hain työpaikkaa, ja Ylämailla kauriiden harvennus oli sekä vakiintunut käytäntö että laissa määrätty toimenpide.

”Taustasi vuoksi olet varmaankin perillä siitä, että ihmisen on tuhonnut Skotlannin luonnon tasapainon. Täällä ei ole karhujen ja susien kaltaisia luonnollisia saalistajia

pitämässä kauriskantaa kurissa. Nykyisin se on meidän tehtävämme. Voimme sentään toimia mahdollisimman inhimillisesti.”

”Tiedän kyllä, vaikka rehellisyyden nimessä minun on sanottava, etten pysty auttamaan metsästysretkien järjestämisessä. Olen tottunut suojelemaan eläimiä, en murhaamaan niitä.”

”Ymmärrän tunteesi. Ansioluettelosi on hyvin vaikuttava. Loppututkiminto eläintieteessä ja erikoisalana eläinten suojeleminen, eikö niin?”

”Niin, tutkimukseen sisältyi anatomiaa, biologiaa, perinnöllisyystiedettä, alkuperäislajien käyttäytymismalleja ja niin edelleen. Se oli korvaamattoman arvokasta tietoa. Työskentelin jonkin aikaa Servionin eläintarhan tutkimuslaitoksessa, mutta huomasin pian olevani kiinnostuneempi käytännön työstä eläinten auttamiseksi kuin etäältä tarkkailusta ja dna:n analysoinnista petrimaljassa. Tunnen luonnostani myötätuntoa eläimiä kohtaan, ja vaikuttaa siltä, että osaan hoitaa ja parantaa niitä, vaikka minulla ei olekaan eläinlääkärin koulutusta.” Kohautin vaisusti olkapäitäni, sillä tuntui nololta kehua itseäni.

”Margaret puhui taidoistasi kovin myönteiseen sävyyn. Hän sanoi että olet hoitanut metsäkissoja hänen keskuksessaan.”

”Olen hoitanut päivärutiinit, mutta Margaret on varsinainen asiantuntija. Toivomme, että kissat parittelevat tällä kaudella. Se on osa niiden luontoonpalautusohjelmaa, mutta nyt keskus suljetaan ja eläimet sijoitetaan uudelleen, niin että tuskin se onnistuu. Metsäkissat ovat uskomattoman oikukkaita.”

”Niin minun tilanhoitajani Cal MacKenzie sanoo. Hän ei ole ollenkaan iloinen kissojen tulosta, mutta ne ovat

skotlantilainen alkuperäislaji ja hyvin harvinainen, ja minusta tuntuu, että velvollisuuteni on tehdä kaikki voitavani lajin pelastamiseksi. Margaret on sitä mieltä, että olet juuri oikea henkilö auttamaan kissoja uuteen asuinpaikkaan sopeutumisessa. Kiinnostaisiko sinua tulla muutamaksi viikoksi auttamaan kissojen sopeuttamisessa?”

”Kyllä se kiinnostaa, vaikka villikissojen hoitaminen ei kylläkään ole kokopäivätyötä, kun ne saadaan ensin asetumaan. Voisinko tehdä tilalla jotain muutakin?”

”Totta puhuen en ole vielä ehtinyt ajatella tilan tulevaisuutta kovin paljon. Minulla on ollut kädet täynnä työtä täällä sairaalassa, ja sen lisäksi on pitänyt hoitaa isän kuolinpesän asiat. Olisi kuitenkin mainiota, jos voisit siellä ollessasi tutustua maastoon ja selvittää sen soveltuvuutta muille alkuperäislajeille. Olen ajatellut oravia ja alkuperäisiä metsäjäniksiä. Olen harkinnut myös villisikojen ja hirvien tuomista alueelle, ja jokiin ja järviin voisi istuttaa lohikaloja ja edesauttaa niiden kutemista jokien uomanmuokkauksella. Mahdollisuuksia on paljon, jos vain resurssit riittävät.”

”Kuulostaa kiinnostavalta”, myönsin. ”Vaikka minun on varoitettava, etteivät kalat ole minun alaani.”

”Eivät tietenkään. Ja minun on puolestani varoitettava, että karun taloudellisen todellisuuden vuoksi voin maksaa vain peruspalkan ja antaa asunnon, mutta olisin silti kiitollinen kaikesta mahdollisesta avusta. Rakastan Kinnairdia, mutta se on haastava hanke ja vaatii paljon aikaa.”

”Tiesit varmaan etukäteen periväsi tilukset”, sanoin.

”Niin tiesin, mutta toisaalta luulin isän elävän ikuisesti. Eihän hän vaivautunut edes laatimaan testamenttia. Olen toki ainoa perillinen, ja perimys on pelkkä muodollisuus, mutta siihen liittyvää paperityötä en olisi kaivannut

vaivoikseni. Joka tapauksessa kaiken pitäisi selvitä tammi-kuuhun mennessä, sanoo lakimieheni.”

”Kuinka isäsi kuoli?” kysyin.

”Oli kohtalon ivaa, että hän kuoli sydänkohtaukseen ja että hänet lennätettiin tänne luokseni helikopterilla”, Charlie sanoi huokaisten. ”Siinä vaiheessa hän oli jo menehtynyt ja leijaillut taivaaseen viskihuurujen varassa, kuten ruumiinavauksesta myöhemmin kävi ilmi.”

”Se oli varmaan vaikea tilanne”, sanoin värähtäen ajatuksesta.

”Olihan se järkytys.”

Hakulaitteeseen uudelleen tarttuvat sormet kertoivat sisäisestä ahdistuksesta.

”Eikö tilan voisi myydä, jos sen pitäminen tuntuu hankalalta?”

”Vai että myisin Kinnairdin suvun kolmesataa vuotta omistamat tilukset!” Charlie loi naurahtaen katseensa kattoon. ”Suvun joka ikinen haamu vainoaisi minua lopun ikääni! Ja jos ei muuten, minun pitää yrittää huolehtia tilasta tyttäreni Zaran takia. Hän suhtautuu siihen hyvin kiihkeästi. Zara on kuusitoista, ja hän lähtisi koulusta heti huomispäivänä ja tulisi kokopäivätöihin Kinnairdiin jos saisi. Olen kuitenkin sanonut, että hänen on käytävä koulu loppuun ensin.”

”Vai niin.” Hämmästyneenä muutin käsitystäni Charliesta, joka ei näyttänyt niin vanhalta että hänellä voisi olla lapsia, varsinkaan kuusitoistavuotiaita.

”Zarasta tulee mainio tilanemäntä kunhan hän kasvaa”, Charlie jatkoi, ”mutta haluan hänen näkevän ensin muutakin elämää, opiskelevan yliopistossa, matkustelevan ja varmistautuvan siitä, että hän tosiaankin haluaa sitoutua sukutilaansa.”

”Minä tiesin jo neljävuotiaana miksi halusin tulla, kun näin dokumenttifilmin norsujen tappamisesta norsunluun takia. En pitänyt välivuotta, vaan menin suoraan yliopistoon. En ole matkustellut juuri missään”, sanoin levittäen käsiäni. ”Työtä tehdessä oppii.”

”Niin Zarakin aina sanoo.” Charlie hymyili vaisusti. ”Minusta tuntuu, että te kaksi tulette hyvin toimeen keskenänne. Tietenkin minun pitäisi luopua tästä kaikesta”, Charlie sanoi osoittaen ympärilleen. ”Pitäisi omistautua tilanhoidolle siihen asti kunnes Zara voi ottaa ohjat käsiinsä. Ongelma on siinä, etten voi jättää päivätyötäni ennen kuin tila tuottaa paremmin. Ja näin meidän kesken sanoen en ole varma edes siitä, sovinko tilanherran rooliin.” Charlie vilkaisi taas kelloa. ”Nyt minun pitää lähteä, mutta jos olet kiinnostunut, kannattaa ehkä käydä Kinnairdissa katsomassa paikkoja. Siellä ei ole vielä satanut lunta, mutta pian sataa. Se on varsin syrjäinen paikka.”

”Asun parhaillaan Margaretin kanssa mökissä Jumalan selän takana”, huomautin.

”Margaretin mökki on Times Square verrattuna Kinnairdiin”, Charlie vastasi. ”Lähetän tekstiviestinä Calin matkapuhelinnumeron ja metsästysmajan lankapuhelimen numeron. Jos molempiin jättää viestin, Cal huomaa jomankumman ennen pitkää ja soittaa.”

”Hyvä on. Minä...”

Charlien hakulaitteen piipitys keskeytti ajatukseni.

”Nyt minun täytyy tosiaan mennä.” Charlie nousi. ”Lähetä sähköpostia, jos on vielä kysyttävää, ja ilmoita, milloin menet Kinnairdiin, niin yritän tulla sinne samaan aikaan. Harkitsethan tehtävää vakavasti. Tarvitsen apua kipeästi. Kiitos, kun tulit. Näkemiin.”

”Näkemiin”, sanoin ja katselin, kun hän kääntyi ja pujotteli pöytien lomitse uloskäyntiä kohti. Oloni oli oudon autuas, sillä välillemme tuntui syntyneen aito yhteisymmärrys. Charlie vaikutti tutulta, ikään kuin olisin tuntenut hänet iät ja ajat. Ja koska uskon sielunvaellukseen, luultavasi olinkin. Suljin silmäni hetkeksi ja yritin keskittyä tiedostamaan, millaisia tunteita hän minussa herätti. Järkytyin tuloksesta. Isähahmon ja lämpimän turvallisen työnantajan sijasta koin hänet kokonaan toisella tavoin.

Ei! Avasin silmät ja nousin lähteäkseen kahvilasta. Hänellä on teini-ikäinen tytär, ja hän on ilmeisesti naimisissa ja paljon vanhempi kuin miltä näyttää, pauhasin itselleni kävellessäni pitkin sairaalan kirkkaasti valaistuja käytäviä ja ulos sumuiseen marraskuiseen päivään. Invernessiin oli jo alkanut laskeutua illan hämärä, vaikka kello oli vasta vähän yli kolme.

Jonottaessani rautatieasemalle menevään bussiin tärisin joko kylmästä tai jännityksestä – en ollut varma kummasta. Tiesin vain, että olin vaistomaisesti kiinnostunut tästä työtehtävästä, vaikka se olikin vain väliaikainen. Etsin esiin Charlien antaman puhelinnumeron ja soitin Cal MacKenzielle.

”No, miten meni?” Margaret kysyi, kun asetuimme tappamme mukaan takan eteen juomaan kaakaota.

”Menen katsomaan Kinnairdin tiluksia torstaina.”

”Hyvä.” Margaretin kirkkaansiniset silmät loistivat ryppyisistä kasvoista kuin lasersäteet. ”Miltä tilanherra vaikutti? Tai siis *laird*, niin kuin täälläpäin sanotaan.”

”Hän oli oikein... mukava. Toden totta”, onnistuin sanomaan. ”Ei ollenkaan sellainen kuin olin odottanut”,

lisäsin ja toivoin, etten punastuisi. ”Arvelin, että hän olisi paljon vanhempi, kalju ja isomahainen paljosta viskinjuonnista.”

”Jaa-jaa”, Margaret sanoi lukien ajatukseni ja nauraa käkätti. ”Oikein ilo silmälle, se mies. Minä olen tuntenut Charlien pikkupojasta asti. Isäni oli hänen isoisänsä palveluksessa Kinnairdissa. Oikein miellyttävä nuori mies, vaikka kaikki kyllä tiesivät, että sen naisen naiminen oli erehdys. Niin nuorikin kun oli vielä silloin.” Margaret loi minuun paljonpuhuvan katseen. ”Zara on kyllä herttainen tyttölapsi, vaikka vähän villi, mutta eihän sen poloisen lapsuus ole ollut helppo. Kerro nyt tarkemmin, mitä Charlie sanoi.”

”Kissoista huolehtimisen lisäksi hän haluaa minun selvittävän, mitä muita alkuperäislajeja tilan maille voisi tuoda. Totta puhuen hän ei vaikuttanut kovin... järjestelmälliseltä. Luultavasti työpaikka on vain tilapäinen. Kunnnes kissat saadaan kotiutumaan.”

”Kinnairdin kaltaisessa paikassa työskentelemisestä oppii paljon, vaikka toimeksianto olisikin lyhyt. Ehkä alat siellä ymmärtää, ettet kykene pelastamaan joka ikistä hoitoosi tulevaa luontokappaletta. Ja se koskee siipirikkoja ihmisiä myös”, Margaret lisäsi kuivakkaasti hymyillen. ”Sinun pitää oppia hyväksymään se, että eläimillä ja ihmisillä on jokaisella oma kohtalonsa. Sitä voi vain tehdä parhaansa, ei sen enempää.”

”En ikinä parkkiinnu niin paljon että kykenisin katsomaan eläimen kärsimystä. Kyllä sinä sen tiedät.”

”Tiedänhän minä, ja juuri siksi olet poikkeuksellinen ihminen. Tuommoinen hentoinen tytönhuitukka, mutta suuri sydän sinulla on. Varo vain, ettet kuluta sitä loppuun.”

”No, millainen se Cal MacKenzie on?”

”Jaa-a, vähän karheanpuoleinen päältäpäin, mutta silkkaa kultaa sisältä. Hänellä on nämä tienoot verissä, ja häneltä voit kyllä saada rutosti oppia. Minne sinä sitä paitsi menisit, jos et ota tätä paikkaa vastaan? Minä muuttan täältä pois jouluun mennessä, ja eläimet myös.”

Toimintakykyä rajoittavan nivel tulehduksen takia Margaret aikoi viimeinkin muuttaa Tainin kaupunkiin neljäkymmenenviiden minuutin ajomatkan päähän siitä kosteasta ja ränsistyneestä talosta, jossa parhailtaan istuimme. Tilan kahdeksan hehtaarin kokoinen Dornoch-vuonon rannalla sijaitseva rinnealue oli ollut Margaretin ja hänen hoitamansa kirjavan eläinlauman koti jo neljäkymmentä vuotta.

”Eikö sinusta ole ikävää lähteä pois?” kysyin ties kuinka monennen kerran. ”Sinun sijassasi itkisin lohduttomasti yötä päivää.”

”Totta kai sen on minusta ikävää, Tiggy, mutta olenhan yrittänyt opettaa sinulle, että kaikesta hyvästä tulee joskus loppu. Ja jos Luoja suo, tilalle tulee jotain vielä parempaa. Turha haikailla menneitä, pitää ottaa tulevaisuus vastaan. Olen jo kauan tiennyt, että joskus täältä on lähdettävä, ja sinun avullasi olen jaksanut selviytyä täällä yhden ylimääräisen vuoden. Sitä paitsi uudessa talossani on patterit, joita säätämällä voi tarpeen vaatiessa lisätä lämmitystä, ja televisiosignaalikin toimii ilman katkoja!”

Margaret naurahti ja hymyili leveästi, vaikka en luontaisesta vaistostani huolimatta osannut sanoa varmasti, oliko hän tosiaan iloinen tulevasta vai teeskentelikö hän vain urheaa. Joka tapauksessa menin halaamaan häntä.

”Olet ihmeellinen ihminen, Margaret. Sinä ja eläimesi olette opettaneet minulle valtavan paljon. Minun tulee teitä kaikkia hirveän ikävä.”

”Jaa-jaa, mutta ei minua tarvitse ikävöidä, jos otat sen Kinnairdin paikan. Olen ihan lähellä laaksossa ja voin neuvoa kissojen hoidossa jos on tarpeen. Ja sinun pitää käydä katsomassa Dennisiä, Guinnessia ja Buttonia. Muuten niiden tulee ikävä sinua.”

Katsoin takan edessä lojuvia laihoja otuksia: ikivanhaa kolmijalkaista kellanruskeaa kissaa ja kahta vanhaa koiraa. Margaret oli hoitanut ne kaikki kuntoon, kun ne olivat vielä olleet nuoria.

”Käyn Kinnairdissa katsomassa ja teen päätökseni sitten. Muussa tapauksessa painelen kotiin Atlantisiin miettimään asioita. Voinko auttaa sinut sänkyyn ennen kuin menen yläkertaan?”

Kysyin Margaretilta samaa joka ilta, ja aina hän vastasi yhtä ylpeästi.

”Ei kiitos. Jään vielä istuskelemaan tähän tulen ääreen.”

”Kauniita unia, Margaret-kulta.”

Painoin suukon hänen pergamentinkuivalle poskelleen ja nousin kapeita ja epätasaisia portaita pitkin makuuhuoneeseeni. Se oli ollut Margaretin makuuhuone, kunnes hän oli todennut jokailtaisen portaiden nousemisen liian raskaaksi. Olimme siirtäneet hänen sänkynsä alakerran ruokasaliin, ja ehkä oli onni, ettei Margaretilla ollut koskaan ollut varaa siirtää kylpyhuonetta yläkertaan, sillä hyytävän kylmä ulkokäymälä oli nyt vain muutaman metrin päässä hänen nykyisestä makuuhuoneestaan.

Riisuessani päivävaatteita ja pukeutuessani monikerroksiseen yöasuun ennen jäätävänkylmien lakanoiden väliin ryömimistä ajattelin tyytyväisenä, että oli ollut hyvä päätös tulla töihin Margaretin eläintensuojelukeskukseen. Työskenneltyäni puoli vuotta Servionin eläintarhan tutkimusosastolla Lausannessa olin huomannut haluavani

huolehtia eläimistä ja suojella niitä ilman välikäsiä, niin kuin olin Charlie Kinnairdille sanonutkin. Olin vastannut netissä näkemääni ilmoitukseen ja tullut tähän ränsistyneeseen mökkiin meren rannalle auttaakseni vanhaa nivelrikkoista naista hoitamaan villieläimiä.

Luota vaistoosi, Tiggy, se ei petä koskaan.

Niin Papa Salt oli minulle sanonut monta kertaa. ”Elämä on intuitiota, jossa on mausteena loogista ajattelua. Jos opit käyttämään niitä sopivassa tasapainossa, onnistut tekemään enimmäkseen hyviä ratkaisuja”, hän oli lisännyt seisoessamme yhdessä hänen puutarhassaan Atlantissa katselemassa kuun nousua Genevenjärven ylle.

Sanoin silloin Papa Saltille, että haaveenani oli matkustaa jonakin päivänä Afrikkaan tekemään työtä maanosan alkuperäisten eläinten parissa niiden omassa luonnollisessa asuinympäristössä eikä kaltereiden takana.

Vedin varpaat polvien lämmittämään kohtaan peiton alla ja totesin, että olin aika kaukana haaveeni toteutumisesta. Neljän skotlantilaisen villikissan hoitaminen ei oikeastaan ollut samaa luokkaa kuin suurpetojen parissa työskenteleminen.

Sammuttaessani valon mietin, että sisareni olivat aina kiusoitelleet minua kiinnostuksestani henkimaailman asioihin. En oikein voinut heitä siitä moittiakaan, sillä nuoruudessani en ollut käsittänyt olevani ”erilainen”, ja siksi olin puhunut suoraan kaikesta mitä näin tai tunsin. Kerran olin pikkutyttönä sanonut sisarelleni CeCelle, ettei hänen pitäisi kiivetä lempipuuhunsa, koska olin nähnyt hänen putoavan siitä. Hän oli vain nauranut minulle hyväntahtoisesti ja sanonut, että oli kiivennyt siihen satoja kertoja ja että hupsuttelin turhia. Kun hän sitten puoli tuntia myöhemmin tosiaan putosi puusta, hän ei katsonut

minua silmiin, koska ennustukseni toteutuminen sai hänet kiusaantumaan. Sittemmin olin oppinut pitämään suuni kiinni, kun ”tiesin” jotain tapahtuvan. Ihan niin kuin tiesin, ettei Papa Salt ollut kuollut...

Jos hän olisi kuollut, olisin tiennyt, milloin hänen sielunsa lähti maan päältä. Siitä huolimatta en ollut tuntenut mitään muuta kuin äärettömän suurta järkytystä kuullessani uutisen sisareltani Maialta. En ollut laisinkaan valmistautunut siihen; en ollut saanut minkäänlaista ”varoitusta” tulevasta onnettomuudesta. Niin ollen henkisessä vastaanottokyvyssäni oli jotain vikaa, tai sitten en vain suostunut hyväksymään totuutta.

Ajatukseni kääntyivät takaisin Charlie Kinnairdiin ja iltapäivän työhaastatteluun. Vatsaani kouraisi sopimattomasti, kun mielikuvitukseni loihti esiin hänen hätkähdyttävän siniset silmänsä ja hoikat kädet, joiden pitkät ja herkät sormet olivat pelastaneet lukuisia ihmishenkiä...

”Hemmetti sentään, Tiggy, pysy aisoissa”, mutisin itseseni. Ehkä kaikki johtui vain siitä, etten eristyksissä eläessäni tavannut kovinkaan paljon komeita ja älykkäitä miehiä. Sitä paitsi Charlie Kinnaird oli varmaan ainakin kymmenen vuotta minua vanhempi...

Silti ajattelin silmät sulkiessani, että oli mukavaa päästä käymään Kinnairdin tiluksilla.

Kolme päivää myöhemmin laskeuduin kahden vaunun mittaisesta junasta Tainissa ja lähdin kohti kolhiintunutta Land Roveria. Muita ajoneuvoja pikkuruisen aseman ulkopuolella ei näkynyt. Kuljettajan paikalla istuva mies kiersi ikkunan auki.

”Oletko sinä Tiggy?” mies kysyi leveästi skotlantilaisittain ääntäen.

”Olen. Cal MacKenzie varmaankin?”

”Minä se olen. Kyytiin vain.”

Nousin autoon, mutta en tahtonut saada raskasta ovea kiinni.

”Sitä pitää ensin nostaa vähän ja pamauttaa sitten kiinni”, Cal neuvoi. ”On tämä peltiloota parempiakin päiviä nähnyt, vähän niin kuin kaikki muukin Kinnairdissa.”

Takapenkiltä kuului äkillinen haukahdus, ja kääntyesäni katsomaan näin jättiläiskokoisen skotlanninhirvikoiran. Eläin työntyi eteenpäin haistamaan tukkaani ja nuolaisi karhealla kielellään kasvojeni.

”Maahan, Thistle!” Cal komensi.

”Ei se haittaa”, sanoin ja kurkotuin rapsuttamaan Thistleä korvan takaa. ”Minä pidän koirista.”

”Jaa-jaa, mutta sitä ei saa hemmotella, se on työkoira. No niin, lähdetään.”

Muutaman turhan yrityksen jälkeen Cal sai moottorin käyntiin, ja ajoimme Tainin halki. Tain oli pieni ikävänharmaasta liuskekivistä rakennettu kaupunki; se oli laajan maaseutualueen keskus, ja siellä oli seudun ainoa kunnollinen valintamyymälä. Rakennettu alue jäi pian taakse, ja ajoimme mutkaista tietä loivarinteisten kukkuloiden halki, jotka olivat kanervan peitossa ja skotlantilaisten metsämäntyjen läikittämiä. Kukkuloiden laet olivat paksun harmaan usvan verhoamia, ja yhden mutkan takaa ilmestyi näkyviin merenlahti, joka toi mieleen valtavan harmaan lammikon.

Värisin kylmästä siitä huolimatta, että Thistle oli päättänyt laskea takkuisen päänsä olkapäälleni ja lämmitti poskeani hengityksellään, ja muistin, kuinka olin ensimmäisen kerran saapunut Invernessin lentokentälle vuotta aikaisemmin. Olin jättänyt taakseni Sveitsin kirkkaan-

sinisen taivaan ja Atlantisia vastapäätä kohoavien vuorten ensilumen kevyen hunnun ja päätynyt sen ankeaan jäljenökseen. Ajaessani taksilla kohti Margaretin mökkiä olin tosissani ihmeteltyt, mitä olin mennyt tekemään. Nyt olin kokenut Ylämailla kaikki vuodenajat ja tiesin, että keväällä kanerva värjäsi rinteet pehmeän sinipunaisiksi ja merenlahti hohti tyynen sinisenä Skotlannin leppeän auringon alla.

Vilkaisin kuljettajaani vaivihkaa: tukeva ja rotevarakenteinen, punakat posket ja jo hivenen ohentunut punainen tukka. Ohjauspyörää puristavat isokokoiset kädet olivat työmiehen kädet: kynsien alla oli likaa, iho oli naarmuilla ja kylmälle alttiiksi joutuneet rystyset punoittivat. Calin työ oli fyysisesti niin rankkaa, että arvelin hänet ulkonäköään nuoremmaksi, ehkä kolmenkymmenen ja kolmenkymmenenviiden välille.

Cal oli yhtä vaitelias kuin useimmat muutkin Skotlannissa tapaamani ihmiset, jotka olivat tottuneet elämään ja tekemään työtä eristyksissä muusta maailmasta.

Hän on silti ystävällinen ihminen, sanoi sisäinen ääneni.

”Kuinka kauan olet ollut töissä Kinnairdin mailla?” kysyin rikkoen äänettömyyden.

”Ihan pikkupenskasta asti. Isä, isoisä, isoisän isä ja isoisän isoisä ovat kaikki tehneet samaa työtä. Olin töissä mukana isän kanssa heti kun opin kävelemään. Sen jälkeen täällä on kyllä tapahtunut koko lailla muutoksia, se on vissi. Ja muutoksista syntyy aina ongelmia. Beryl ei yhtään tykkää siitä, että etelän ihmiset tunkevat hänen alueelleen.”

”Kuka on Beryl?” kysyin.

”Kinnairdin taloudenhoitaja. On ollut siinä hommassa yli neljäkymmentä vuotta.”

”Entä keitä ne etelän ihmiset ovat?”

”Englantilaisia. Metsästysmajalle tulee laumoittain rikkaita hienostelijoita rajan takaa viettämään *hogmanayta*. Eikä Beryl tykkää siitä yhtään. Sinä olet ensimmäinen vieras sen jälkeen kun metsästysmajan tilat kunnostettiin. Isännän eukko pantiin hoitamaan hommaa, eikä se säästellyt missään. Pelkät verhotkin maksoivat varmaan monta tonnia.”

”No, toivottavasti Beryl ei ole nähnyt vaivaa minun takiani. Olen tottunut karuihin oloihin”, sanoin, sillä en halunnut Calin ajattelevan, että olin jonkinlainen hemmoteltu prinsessa. ”Sinun pitäisi nähdä Margaretin mökki.”

”Jaa-jaa, olen minä sen nähnyt, montakin kertaa. Serkun serkku se Margaret, ollaan kaukaista sukua. Useimmat ovat täälläpäin jotakin kautta sukua toisilleen.”

Vajosimme taas hiljaisuuteen, ja Cal kääntyi jyrkästi vasempaan pienen huonokuntoisen kappelin kohdalla, jonka seinään oli naulattu vinoon MYYTÄVÄNÄ-kylltti. Tie oli kaventunut, ja ajoimme nyt avoimessa maastossa, missä oli molemmin puolin kivimuuri pitämässä lampaita ja karjaa poissa ajoväylältä.

Kauempana näkyi vuoria, joiden huipun tuntumassa riippui harmaita pilviä. Tienvarressa näkyi siellä täällä kivimökkejä, joiden savupiipuista tuprahteli savua. Hämärä oli alkanut laskeutua nopeasti, ja tie muuttui kuopaiseksi. Vanhassa Land Roverissa ei tuntunut olevan nimeksikään jousitusta. Cal ajoi useammankin vuolaasti virtaavan joen yli kapeaa kaarisiltaa pitkin, ja kivisessä uomassa kuohuva vesi kertoi, että nousimme ylös rinnettä.

”Onko perille vielä pitkä matka?” kysyin vilkaistessani kelloa ja huomattessani, että Tainista lähdöstä oli kulunut jo tunti.

”Ei enää”, Cal sanoi ja kääntyi jyrkästi oikealle. Tie muuttui pelkäksi soraväyläksi, jonka petolliset kuopat olivat niin syviä, että kura roiskui niistä ikkunoihin asti. ”Tilalle johtava tie alkaa tuolta vähän matkan päästä.”

Ajovaloissa vilahdi ohi kaksi kivistä porttipilaria, ja toivoin, että olisimme tulleet aikaisemmin, niin että olisin voinut saada käsityksen alueesta.

”Nyt ollaan melkein perillä”, Cal vakuutti, kun mutkittelimme ja töyssyttelimme eteenpäin. Land Roverin noustessa jyrkkää rinnettä pyörät pyörivät välillä tyhjää yrittäessään saada pitoa vetisessä irtosorassa. Lopulta Cal pysäytti auton, ja moottori sammui helpottuneesti tärähdellen.

”Tervetuloa Kinnairdiin”, Cal julisti työntäessään oven auki. Rotevasta olemuksestaan huolimatta hän nousi autosta ketterästi, kiersi auton, tuli avaamaan matkustajanpuoleisen oven ja ojensi kätensä auttaakseen minut alas.

”Pääsen kyllä itsekkin”, ilmoitin jääräpäisesti ja hypähdin autosta suoraan vesilammikkoon. Thistle loikkasi ulos perässäni ja nuolaisi minua ystävällisesti ennen kuin siirtyi nuuskimaan ajotietä. Ilmeisesti se oli tyytyväinen päästessään takaisin tuttuun paikkaan.

Kohotin katseeni ja näin kuunvalossa Kinnairdin metsästysmajan terävästi esiin piirtyvät suorat ääriviivat. Harjakatto oli jyrkkä, ja ylväät savupiiput heittivät varjonsa iltahämärään. Tukevista liuskekiviseinistä katsovista korkeista nostoikkunoista hohti lämmin valo.

Cal toi laukkuni autosta ja vei minut metsästysmajan takaovelle.

”Tämä on palvelijoiden sisäänkäynti”, hän sanoi hiljaa ja pyyhki kenkensä ulkopuolelle asetettuun harjatelineeseen.

”Vain isäntä itse perheineen ja kutsuvieraineen saa käyttää etupuolen ovea.”

”Selvä on”, sanoin kun astuimme sisään ja vastaan leyhähti tervetullut aalto lämmintä ilmaa.

”Täällähän on kuuma kuin uunissa”, Cal valitti, kun kuljimme pitkin käytävää, joka tuoksui vahvasti tuoreelta maalilta. ”Isännän eukko on asennuttanut tänne jonkinmoisen hienon lämmitysjärjestelmän, eikä Beryl ole vielä oppinut säätämään sitä. Beryl!” hän huusi mennessään edeltä hypermoderniin keittiöön, jota valaisivat lukuisat kohdevalot. Räpyttelin silmiäni saadakseni ne sopeutumaan valoon ja näin valtavankokoisen kiiltävän keskusaarekkeen, rivikaupalla hohtavapintaisia kaapistoja ja kaksi uusinta tekniikkaa edustavaa liettä uuneineen.

”Täälläpä on tyylikästä”, sanoin Calille.

”Jaa-jaa, niin totta vie on. Sinun olisi pitänyt nähdä tämä huone ennen vanhan isännän kuolemaa. Vanhojen kaappien takana oli piilossa varmaan sadan vuoden liat ja sen lisäksi vielä melkoinen hiirikanta. Vaikka ei tästä kaikesta mitään hyötyä ole, jos Beryl ei opi käyttämään noita uudenaikaisia vempaimia. Beryl on keittänyt vanhalla liedellä koko ikänsä, ja nyt noiden kahden käyttämiseen tarvitaan suunnilleen tutkinto tietokonealalta.”

Calin puhuessa sisään tuli hoikka ja tyylikäs nainen, jonka lumivalkoinen tukka oli kammattu niskaan nutturalle. Kulmikkaista kotkannenän koristamista pitkänomaisista kasvoista mittaili minua sinisten silmien arvioiva katse.

”Olette varmaankin neiti D’Aplièse”, nainen sanoi. Hillityssä äänessä kuului vain aavistus skotlantilaisesta ääntämistavasta.

”Niin olen, mutta sanokaa vain Tiggyksi.”

”Minua kaikki sanovat Beryliksi.”

Nimi oli johtanut harhaan. Olin kuvitellut saavani nähdä äidillisen, avarapovisen naisen, jolla oli punaiset posket ja karkeat ja kookkaat paistinpannujen käsittelyyn tottuneet kädet. Tämä komea, ankarannäköinen nainen oli yllätys moitteettomassa mustassa taloudenhoitajan asussaan.

”Kiitos, kun saan yöpyä täällä. Toivottavasti siitä ei ole liikaa vaivaa, kun talossa on niin paljon tekemistä”, sanoin ujusti kuin rehtoria puhutteleva lapsi. Berylistä säteili arvovaltaa, johon ei voinut olla suhtautumatta kunnioittavasti.

”Onko sinulla nälkä? Olen tehnyt keittoa – paljon muuta en pysty tekemään ennen kuin olen selvittänyt uunien toiminnot.” Beryl hymyili Calille tuimasti. ”Isäntä sanoi, että olet vegaani. Sopiiko porkkana ja korianteri?”

”Täydellisesti, kiitos.”

”No, jätän teidät nyt rauhaan”, Cal sanoi. ”Minun pitää vielä keittää vajassa muutama kauriinpää eilisen metsästyksen jäljiltä. Hyvää yötä, Tiggy. Nuku hyvin.”

”Kiitos samoin, Cal”, vastasin ja nielaisin oksennuksen, joka pyrki kurkkuun hänen sanojensa seurauksena.

”No niin, vien sinut yläkertaan huoneeseesi”, Beryl sanoa töksäytti ja kehotti seuraamaan. Käytävän päässä käännyimme komeaan kivilattiaiseen sisääntuloaulaan, jossa oli vaikuttava kivitakka ja sen yläpuolella upeasarvinen kauriinpää. Hän johdatti minut ylös upouudella matolla peitettyjä portaita ja ohi seinillä riippuvien Kinnairdin suvun esi-isien muotokuvien leveälle porrastasanteelle, jolta avautui ovi isokokoiseen makuuhuoneeseen. Huone oli sisustettu pehmein vaaleanruskein sävyin. Huomio kiintyi ensimmäiseksi valtavaan pylvässänkyyntä, jota verhosi

punainen skottiruutupeite. Takan äärellä oli kaksi pulleihin tyynyin varustettua nahkanojatuolia ja kiiltäviksi hangatuilla mahonkisilla sivupöydillä oli kummallakin himmeästi hohtava antiikkinen messinkilamppu.

”Kaunista”, sanoin hiljaa. ”Ihan kuin olisi viiden tähden hotellissa.”

”Vanha isäntä nukkui täällä kuolinpäiväänsä asti. Vaikka ei hän tätä enää tuntisi omaksi huoneekseen, ei varsinkaan kylpyhuonetta.” Beryl osoitti vasemmalla olevaa ovea. ”Hän käytti sitä pukeutumishuoneenaan, mutta lopun lähestyessä toin sinne istuimella varustetun yöastian. Pesutilat ja wc olivat nimittäin käytävän toisessa päässä.”

Beryl huokasi raskaasti, ja ilmeestä näki, että hänen ajatuksensa olivat eksyneet menneeseen – ehkä kaivattuun entiseen aikaan.

”Ajattelin käyttää sinua koekaniinina. Jos haluat, voit kokeilla, toimiiko kaikki täällä ongelmitta”, Beryl jatkoi sitten. ”Olisin kiitollinen, jos kävisit suihkussa ja kertoisit, kuinka kauan kestää ennen kuin sieltä tulee lämmintä vettä.”

”Mielihyvin. Lämmin vesi on harvinaista herkkua siellä, missä minä parhaillaan asun.”

”Ruokasalin pöytä on vielä restauroitavana, niin että taitaa olla parasta tuoda ateriasi tarjottimella tänne.”

”Mikä vain on vaivattominta.”

Beryl nyökkäsi ja poistui. Istahdin äärettömän mukavalta tuntuvalle patjalle ja yritin ymmärtää Beryliä. En ollut ollenkaan odottanut, että päätyisin niin ylelliseen ympäristöön. Lopulta nousin sängyltä ja menin katsomaan kylpyhuonetta. Siellä oli kaksi marmorilevyyn upotettua pesuallasta, huoneen keskellä erillinen kylpyamme ja lisäksi suihkukoppi, jonka valtavan pyöreän suihku-

suuttimen alle pääsyä maltoin tuskin odottaa peseydyttyäni kuukausikaupalla Margaretin kolhiintuneessa emaliammeessa.

”Tämähän on kuin taivas”, henkäisin, riisuuduin, avasin suihkun ja vietin sen alla säädyttömän pitkän ajan. Lopulta kuivasin itseni ja kietouduin yllällisen pehmeään kylpytakkiin, joka riippui ovesta. Taputtelin kurittomia kiharoitani pyyhkeellä, ja palatessani huoneeseen näin Berylin asettamassa tarjotinta toisen nahkanojatuolin vieressä olevalle pöydälle.

”Toin keiton painikkeeksi kotitekoista seljankukkamehua.”

”Kiitos. Suihku toimi muuten mainiosti, ja vesi oli polttavan kuumaa.”

”Hyvä”, Beryl sanoi. ”No niin, jätän sinut sitten syömään. Nuku hyvin.”

Ja niin sanoen hän pyyhälsi ulos huoneesta.